

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok III.

WARSZAWA, DNIA 15 GRUDNIA 1926 R.

Nr. 23.

TREŚĆ:

Ruch służbowy	str. 181	Oznaczenie załączników, które mają być podpisywane pod stemplem firmowym Oddziału	str. 183
Wiadomości o prywatnych stawkach dyskontowych	" 181	Dopuszczalny 6-miesięczny termin płatności weksli, podawanych do dyskonta przez fabryki nawozów sztucznych	" 184
Wydanie IV dziennika i raportu kasowego	" 181	Uzupełnienie wykazu banków dewizowych	" 184
Dokładne adresowanie przesyłek wartościowych i jednolite oznaczanie ich zawartości na adresach pomocniczych. Staranne zaklejanie kopert	" 182	Polisy ubezpieczeniowe Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń	" 184
Podwyższenie depeszowanego kursu przy transakcjach dewizowych powyżej 25.000 złotych w złocie	" 183	Zwolnienie od opłaty stempłowej czeków żyrowych, wystawionych przez Polską Dyрекcję Ubezpieczeń Wzajemnych	" 184
Zmiana wysokości sumy, do jakiej mogą być przyjmowane akcje Banku Polskiego przez władze oraz urzędy państwowe tytułem kaucji i wadłów	" 183	Sytuacja na rynku pieniężnym	" 184
Wydawanie klientom opasek z paczek biletów, w których ustalono różnice. Bezpośrednie zwracanie się kas skarbowych o fałszykaty do Skarba Emisyjnego	" 183	Obieg pieniężny, kredyt dyskontowy i pokrycie kruszcowe biletów Banku Polskiego	" 186
		Urzędowa stopa dyskontowa w poszczególnych państwach	" 187
		Bilanse banków emisyjnych	" 188

Ruch służbowy.

Nominacje.

Roman Voit, urzędnik Oddziału w Stanisławowie, mianowany Zastępcą Dyrektora Oddziału w Kaliszu;
Józef Haske, urzędnik Oddziału w Katowicach, mianowany Zastępcą Dyrektora tegoż Oddziału.

Zwolnienie ze służby.

Juljan Kula z Oddziału w Kaliszu.

Zmarli.

Henryk Szparak z Oddziału Głównego w Warszawie.

Wiadomości o prywatnych stawkach dyskontowych.

(Dział IV Spisu Okólników).

W sprawozdaniach miesięcznych Oddziałów podawane są stale wiadomości o miejscowej stopie procentowej poza Bankiem Polskim i bankami prywatnymi. Stopę tę Oddziały nazywają stopą procentową na rynku prywatnym, co prowadzi często do nieporozumień, gdyż dzisiaj obroty kredytowe handlowe, poza Bankiem Polskim, bankami państwowymi i bankami prywatnymi, nie mogą odgrywać tak poważnej roli, aby zasługiwały na nazwę „kredytu na rynku prywatnym”. Dlatego Oddziały zechcą w następnych sprawozdaniach krytycznie odnosić się do wiadomości o tak zwanych stawkach prywatnych i badać poszczególne wypadki, czy istotnie przedsiębiorstwa, posiadające kredyt w Banku Polskim, w bankach państwowych lub w bankach prywatnych i w spółdzielniach kredytowych, korzystają jeszcze z kredytu „prywatnego” według podawanych stawek lichwiarskich.

Wydanie IV dziennika i raportu kasowego.

(Dział I Spisu Okólników).

Wydanie IV dziennika i raportu kasowego na rok 1927 podobne jest pod względem układu rachunków i formatu do poprzedniego wydania. Nieznaczne różnice powstały wskutek dodania kilku nowych rachunków dla operacji, jakie mają być przez Oddziały załatwiane. Rachunki te nie wymagają bliższych objaśnień, ponieważ są one obecnie dopisywane na wolnych liniach jako przewidziane bądź w Instrukcji Służbowej Cz. IV, bądź w listach okrężnych Centralnej Księgowości lub też w Okólnikach.

Zasadnicza zmiana nastąpiła tylko w odniesieniu do rachunku kosztów domowych, które od dnia 3 stycznia 1927 r. stanowią subkonto rachunku bilansowego „Koszty handlowe”. Jakkolwiek zatem treść listu okrężnego Centralnej Księgowości Nr. 159 z dnia 20 października 1926 r. ulega pewnej w tym względzie modyfikacji, mimo to zawarte w nim wskazówki co do rozróżniania i oddzielnego księgowania wydatków na koszty handlowe i domowe mają być nadal ściśle przestrzegane.

Dotychczasową nazwę rachunku „Bilety zdawkowe w drodze” zmieniono w związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 października 1926 r. w sprawie uregulowania obrotu pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 106 z dnia 28 października 1926 r.) na „Bilety państwowe w drodze”, na którym należy w dalszym ciągu księgować otrzymywane i wysyłane bilety zdawkowe.

Chociaż w nowym wydaniu zwiększona została ilość rachunków po obu stronach, mimo to format zachowano mniej więcej ten sam kosztem zwięzienia odstępów między poszczególnymi linjami. Wobec tego zwraca się uwagę Oddziałów, ażeby raport kasowy sporządzany był starannie i czytelnie, przyczem nie wolno omyłkowo wypisanej sumy lub liczby poprawiać na prawidłową bez uprzedniego wytarcia gumą, ponieważ Centralna Księgowość napotyka skutkiem tego na znaczne trudności w odczytywaniu pozycji. Cyfry należy pisać wyraźnie na linjach odnośnych rachunków w ten sposób, ażeby górne cyfry nie łączyły się z dolnymi i nie stwarzały przez to złudzenia innych cyfr (np. siódemka napisana przez dwie linje a złączona z zerem dolnej liczby powoduje odczytanie tego ostatniego jako szóstki i t. p.).

Przypomina się również obowiązujący przepis co do opatrywania obu egzemplarzy raportu kasowego stemplem z nazwą Oddziału oraz zakaz wypisywania innych rachunków na linjach z wydrukowanymi nazwami; w razie koniecznej potrzeby (gdyby brakło wolnych linii u dołu) można to wyjątkowo uczynić, lecz tak nazwa samego rachunku jakoteż odnośna suma winna być wypisana czerwonym atramentem.

Przy zwrocie prowizji lub odsetek ma być zawsze dokładnie wymieniana nazwa rachunku, na którym były pierwotnie zaliczone.

W drugiej połowie grudnia otrzymają Oddziały po jednej książce dziennika kasowego oraz po 320 arkuszy raportu kasowego ujętych w 6 bloków, którą ilość winna wystarczyć na cały rok.

Dokładne adresowanie przesyłek wartościowych i jednolite oznaczanie ich zawartości na adresach pomocniczych. Staranne zaklejanie kopert.

(Dział I Spisu Okólników).

Nie wszystkie Oddziały zwracają należytą uwagę na dokładne adresowanie paczek oraz listów wartościowych jakoteż wypełnianie adresów pomocniczych, zwłaszcza przy przesyłkach, kierowanych do Wydziałów Oddziału Głównego, Skarbcza Emisyjnego i Centralnej Księgowości, skutkiem czego następuje opóźnienie w terminowym doręczaniu właściwemu Wydziałowi. Szczegółowe wypisywanie nazwy Wydziału wskazane jest także ze względu na ułatwienie bezpośredniego odbioru przesyłek z urzędu pocztowego Warszawa 20 przez adresata.

Ujednostajnienia wymaga również oznaczanie na paczkach, listach wartościowych i w adresach pomocniczych zawartości przesyłki. Zgodnie z taryfą opłat pocztowych korzysta Bank Polski z ulgowej taryfy przy wysyłaniu dotacji i nadmiarów kasowych we wzajemnym obrocie między Oddziałami i Centralą oraz kasami skarbowymi. Jeżeli zatem Oddział oznaczy zawartość przesyłki, przeznaczonej dla innego Oddziału, Centrali lub kasy skarbowej wyrazami: waluty obce, bilety bankowe, bilety zdawkowe, srebro, bilon, destrukty i t. p., urzędy pocztowe mogłyby mieć powód do zastosowania taryfy zwyczajnej a nie ulgowej. Z tego względu więc poleca się Oddziałom wypisywać zawsze na tego rodzaju przesyłkach oraz w adresie pomocniczym w rubryce „Zawartość” wyrazy „Nadmiar kasowy” lub „Dotacja”. Oznaczanie takie nie będzie nasuwało urzędowi pocztowemu żadnych wątpliwości przy obliczaniu należytości przesyłkowej oraz będzie zgodne z przepisami pocztowymi.

Natomiast przesyłki wszelkich walorów do klientów prywatnych podlegają normalnej opłacie pocztowej.

Jednocześnie winny Oddziały dbać przy przesyłkach wszelkiego rodzaju walorów o staranne zaklejanie kopert, przyczem — o ile sporządzone są z grubego papieru lub z papieru płóciennego — należy zwilżać gumowany brzeg najpierw od strony zewnętrznej (niegumowanej), a dopiero potem od strony gumowanej w ten sposób, ażeby warstwa gumy nie została zmyta. Niezależnie od tego mają być koperty opatrywane pieczęciami lakowymi na sklejeniach w niewielkiem oddaleniu od siebie, ponieważ w przeciwnym razie zachodzi obawa łatwego rozklejenia i wyjęcia zawartości. Koperty zatem dużych formatów winny być opatrywane — zamiast pięcioma — dziewięcioma pieczęciami lakowymi. Ponadto należy walory przed włożeniem ich do koperty owinać zwyczajnym papierem, ażeby uchronić je przed uszkodzeniem przy lakowaniu, a zarazem zapobiec wyjęciu części zawartości w wypadku powstania małego otworu w miejscu sklejenia. Do przesyłek wartościowych należy używać kopert płóciennych, po które — w razie potrzeby — mają się Oddziały zwracać do Wydziału Administracyjnego.

Podwyższenie depeszowanego kursu przy transakcjach dewizowych powyżej 25.000 złotych w złocie.

(Dział XII Spisu Okólników).

Zgodnie z Okólnikiem Nr. 62 z dnia 29 lipca 1925 r. mają Oddziały przy skupie dewiz podwyższać depeszowany kurs dla transakcji ponad 25.000 złotych o 1⁰/₀₀. Ponieważ stosowanie tego postanowienia nie jest jednolite, wyjaśnia się, że podwyższanie rzeczzonego kursu winno mieć miejsce przy skupie dewiz od klientów prywatnych wówczas, gdy dokonywane są transakcje powyżej 25.000 złotych w złocie, a nie złotych obiegowych.

Szczegół powyższy należy odnotować w powołanym Okólniku.

Zmiana wysokości sumy, do jakiej mogą być przyjmowane akcje Banku Polskiego przez władze oraz urzędy państwowe tytułem kaucji i wadków.

(Dział I Spisu Okólników).

Obwieszczeniem z dnia 30 września 1926 r., zamieszczonem w Monitorze Polskim Nr. 231 z dnia 8 października 1926 r., poz. 650 ustaliło Ministerstwo Skarbu wysokość sumy, do jakiej mogą być przyjmowane akcje Banku Polskiego przez władze oraz urzędy państwowe tytułem kaucji i wadków na 75% nominalnej wartości. Przypominając szczegół ten, poleca się — w razie potrzeby — odpowiednio informować zainteresowanych klientów.

W związku z powyższem należy uważać jako nieaktualną notatkę w Wiadomościach Banku Polskiego Nr. 9 z dnia 15 maja 1926 r., str. 71 p. t. „Zmiana wysokości ceny akcji Banku Polskiego, przyjmowanych jako kaucje i wadka przez władze i urzędy państwowe”.

Wydawanie klientom opasek z paczek biletów, w których ustalono różnice. Bezpośrednie zwracanie się kas skarbowych o fałszyfikaty do Skarbcza Emisyjnego.

(Dział XIII Spisu Okólników).

Do ustalenia odpowiedzialności za fałszyfikaty, braki lub nadwyżki, ujawnione przy liczeniu wpłaconych w Banku biletów bankowych, względnie państwowych niezbędne są dla odnośnych klientów, zwłaszcza dla kas skarbowych i urzędów pocztowych, opaski z paczek, w których stwierdzono różnice. Ponieważ Oddziały w wielu wypadkach zaniedbują dołączania takich opasek przy reklamacjach braków, przypomina się obowiązek ścisłego przestrzegania tej zasady z nadmienieniem, że na opaskach winien być umieszczony odcisk stempla firmowego Oddziału, wypisana data, ilość brakujących sztuk tudzież kwota różnicy oraz uwidocznione podpisy (nie parafy) pracowników, którzy stwierdzili brak lub nadwyżkę.

Gdyby kasy skarbowe lub urzędy pocztowe żądały przedstawiania sobie fałszyfikatów, które znajdowały się w paczkach biletów od nich pochodzących, należy je informować, że Oddział ma obowiązek bezpośredniej odsyłki fałszyfikatów do Skarbcza Emisyjnego (Okólnik Nr. 109 z dnia 18 listopada 1924 r.), dokąd mogą się zwracać z prośbą o nadesłanie ich do obejrzenia.

Oznaczenie załączników, które mają być podpisywane pod stemplem firmowym Oddziału.

(Dział I Spisu Okólników).

Nadsyłane do Centralnej Księgowości załączniki tego samego rodzaju są opatrywane albo podpisanymi pod stemplem firmowym, albo też tylko parafowane. W celu ujednolajnienia trybu postępowania w tym względzie, wyjaśnia się, że wszystkie wykazy, zestawienia, wyciągi, awizy, awizy zbiorowe, listy inkasowe B, listy płacy, kwity emerytalne (form. Nr. 451 i 452), zestawienie rachunków drobnych wydatków (form. Nr. 86), zestawienia wypłaconych dewiz (form. Nr. 150) i załącznik wypłaconych dokumentów inkasowych (form. Nr. 58) mają być podpisywane pod stemplem Oddziału, ponieważ stanowią one dowody dokonanych wypłat, względnie przelewów.

Natomiast inne załączniki do raportu kasowego winny być tylko opatrywane dwoma parafami (sporządzającego i sprawdzającego).

Ażeby uchylić wątpliwości Oddziałów co do podpisywania wysyłanych załączników, w nowych nakładach formularzy drukowana będzie u dołu wzmianka: „Stempel Oddziału i podpisy”. Załączniki zatem sporządzane na drukach bez takiego oznaczenia mają być w przyszłości jedynie parafowane.

Dopuszczalny 6-miesięczny termin płatności weksli, podawanych do dyskonta przez fabryki nawozów sztucznych.

(Dział IV Spisu Okólników).

Na podstawie Okólnika Nr. 49 z dnia 10 września 1926 r. Oddziały mogą dyskontować weksle rolników za nabyte nasiona, nawozy sztuczne, narzędzia rolnicze i inwentarz z terminem płatności do 6 miesięcy, przyczem nadmieniono w nim, że za tego rodzaju weksle mogą być uważane takie, których płatnikiem (akceptantem na wekslu ciągnionym, wystawcą zaś na wekslu własnym) jest rolnik, a remitentem w obu wypadkach osoby lub firmy, przeprowadzające tranzakcję sprzedaży.

Wobec nasuwających się niektórym Oddziałom wątpliwości wyjaśnia się, że do tej kategorii można zaliczać również wszystkie weksle, na których płatnikiem jest rolnik lub cukrownia, a podawcą fabryka nawozów sztucznych, bez względu na rodzaj firmy lub osoby, figurującej jako remitent.

Uzupełnienie wykazu banków dewizowych.

Ministerstwo Skarbu nadało dodatkowo prawa banku dewizowego Oddziałom Danziger Privat Actien Bank w Poznaniu, Grudziądzu, Starogardzie i Tczewie.

Polisy ubezpieczeniowe Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń.

(Dział IV Spisu Okólników).

Przy opracowywaniu wniosków kredytowych badają Oddziały również rodzaj i wysokość ubezpieczenia nieruchomości petentów, zabiegających o kredyt dyskontowy, przyczem zdarzają się wypadki odrzucania przez niektóre Oddziały polis ubezpieczeniowych Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń.

Ponieważ instytucja ta (prawie jedyna całkowicie polska i posiadająca długoletnią, chlubną tradycję, a nadto pierwszorzędną uposażenie) daje najzupełniejsze gwarancje, należy jej polisy ubezpieczeniowe traktować narówni z polisami innych tego rodzaju towarzystw.

Zwolnienie od opłaty stemplowej czeków żyrowych, wystawionych przez Polską Dyрекcję Ubezpieczeń Wzajemnych.

(Dział VIII Spisu Okólników).

Z nadsyłanych do Centralnej Księgowości białych czeków żyrowych okazuje się, że nie wszystkie Oddziały, prowadzące rachunki żyrowe Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, jednakowo traktują co do uprawnienia opłat stemplowych na czekach.

Wyjaśnia się zatem, że Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych przysługują te same prawa, co i urzędowi państwowemu pod względem opłat pocztowych i wszelkich opłat skarbowych oraz samorządowych (Dz. U. R. P. Nr. 92 z dnia 22 października 1924 r., poz. 862), wobec czego białe i czerwone чеки żyrowe wystawiane przez tę instytucję są wolne od opłaty stemplowej.

Sytuacja na rynku pieniężnym.

Złoty od lipca utrzymuje się na poziomie około 9 złotych za dolara, wykazując od tego miesiąca tendencję zwykłą i znieruchomienie od września. Ilustruje to poniższe zestawienie przeciętnych kursów miesięcznych dolara (dewizy) w Warszawie:

VI 10,092	IX 9,00
VII 9,195	X 9,00
VIII 9,055	XI 9,00

W tej tendencji stabilizacyjnej pewne krótkie i drobne odchylenie banknotu dolarowego dało się zauważyć w połowie października, kiedy spekulacja przerzuciła się od gry na zwyżkę akcji do kupna walut, podnosząc kurs dolara o kilka punktów. Odchylenie, nie znajdując uzasadnienia gospodarczego, wkrótce zostało zniwelowane, pozostawiając symptom, jak społeczeństwo łatwo powoduje się nastrojami, sztucznie wywołanymi przez spekulację. Pozycja złotego jest silna, zarówno gdy się ją analizuje od strony budżetu, jak i bilansu handlowego. Jeszcze w pierwszym półroczu b. r. wydatki były wyższe od dochodów o 74,4 milj. zł, lecz począwszy od 1 lipca zamknięcia rachunkowe wykazują nadwyżki i to w tempie coraz pomyślniejszym. I tak lipiec zamknięty został nadwyżką 9,1, sierpień 16,9, wrzesień 6,7, październik 30,5, listopad 51,5 milj. złotych. Biorąc w rachubę, że pomyślny stan budżetu utrzyma się i w grudniu b. r., można już wyrazić opinię, że w 1926 r. Polska po raz pierwszy w historii swej skarbowości osiągnie nadwyżkę budżetową.

O rozmiarach wysiłku oszczędnościowego w budżecie można sobie wyrobić pojęcie, gdy się uprzytomni silny wzrost cen, jaki nastąpił wskutek spadku złotego. Rzeczywiste wydatki w 1925 r. wynosiły 1,876 milj. a preliminowane wydatki w 1926 r. mają wynieść 1,854 milj. zł. Wprawdzie nominalna suma wydatków uległa w 1926 r. niewielkiemu zmniejszeniu, lecz biorąc pod uwagę wyższy w tym roku o około 30% poziom cen, realna redukcja wydatków występuje ostro na jaw. Projekt budżetu na rok 1927/28 przewiduje wydatki w wysokości 1,899 milj. zł. i pełne pokrycie dochodami. Wzrastające tempo dochodów gwarantuje równowagę budżetu i usuwa obawę inflacji. Probierzem poprawy budżetowej jest zmniejszenie się w bilansie Banku Polskiego za 30 listopada r. b. bezprocentowego kredytu dla Skarbu z 50 na 25 milj. złotych. Od sierpnia 1925 r., kiedy ten kredyt doszedł do „powąły”, jest to pierwsza redukcja.

Nie tak pomyślnie przedstawia się sprawa bilansu handlowego. Nadwyżka z eksportu poczyną od lipca wykazywać tendencję zniżkową: lipiec — 55,1, sierpień — 36,5, wrzesień — 29,4, a październik — 15,7 zł w złocie. Na tę redukcję wpływa głównie zwiększanie się importu. Gdy w pierwszej połowie b. r. import wynosił przeciętnie 59 milj., to w 4 miesiącach od lipca do października poziom podniósł się do 86 milj. zł w złocie. Wzrost importu powoduje zwiększona wskutek poprawy gospodarczej siła nabywcza kraju, ożywienie w produkcji i rosnący poziom cen, niwelujący różnice z cenami zagranicznymi. Wobec pogorszenia się bilansu handlowego Polska niezawodnie wejdzie na drogę wzmocnienia ochrony celnej, ponieważ zmniejszenie się aktywności handlowej może grozić stałości kursu złotego tem więcej, że widoki na utrzymanie dogodnego kredytu zagranicznego nie są duże.

Barometrem poprawy gospodarczej kraju są bilanse Banku Polskiego, które na ultimo ostatnich pięciu miesięcy przedstawiają się następująco: (w milj. zł.)

Data	Bilety Banku Polskiego	Portfel weksl. i pożyczki	Pokr. kruszc. złoto i dewizy	Stos. % pokr. bil. B. P.	Emisja skarbową
31. 7. 1926	511,2	337,6	179,2	36,19%	469,6
31. 8. „	560,2	333,8	220,6	40,37%	447,1
30. 9. „	581,4	343,6	223,4	40,55%	426,7
31. 10. „	585,2	352,2	225,8	39,75%	451,1
30. 11. „	557,9	335,7	242,9	45,44%	425,8

W ciągu tego czteromiesięcznego okresu emisja bankowa wzrosła o 9,1%, portfel wekslowy zmniejszył się o 0,5%, a rezerwy kruszczowe wzrosły o 35,5%. Wzrost emisji dokonuje się drogą skupu walut, a nie rozszerzeniem portfela wekslowego, co jest wyrazem ostrożnej polityki kredytowej Banku Polskiego, aby zbyt liberalizmem nie wpływać na zwyżkę cen. Mimo większego kontyngentu przyznanych kredytów portfel wekslowy Banku Polskiego nie wykazuje wzrostu jeszcze z tego powodu, że poprawiła się płynność rynku pieniężnego, a w szczególności zapasy gotówkowe banków i przedsiębiorstw. Rezerwy i pokrycie wykazują długo nienotowany wysoki poziom, przyczem należy podkreślić, że Bank Polski spłacił w zupełności 10 milj. dolarów kredytu, zaciągniętego w Federal Reserve Banku w N. Yorku. Polepszyła się struktura obiegu pieniężnego. Emisja skarbową, która w końcu 1925 r. reprezentowała przeszło 53% obiegu pieniężnego, w końcu listopada spadła do 43,2% obiegu, oscylującego około miljarda złotych.

Pomyślna sytuacja budżetowa pozwoliła rządowi na ustawowe uregulowanie obrotu pieniężnego. Nadmierna emisja skarbową ulega redukcji na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospo-

litej z dnia 22 października 1926 r. Na ten cel została przeznaczona część wpływów z akcyzy cukrowej w sumie 12,600.000 złotych rocznie w ciągu lat 20-tu. W ciągu tego czasu bilety zdawkowe, których obecnie znajduje się w obiegu około 285 milj. złotych będą częściowo zupełnie wycofane, co najmniej na sumę 110 milj. złotych do 1 lipca 1937 r., częściowo zaś zastąpione obiegiem monet srebrnych i bilonu. W ten sposób z czasem obieg pieniężny w Polsce będzie się składał z biletów Banku Polskiego oraz z monet zdawkowych i ewentualnie monet złotych. Rozporządzenie przewiduje całkowite uregulowanie obiegu pieniężnego w ciągu lat 20-tu. Jest to jednak termin najdłuższy. Jeżeli sytuacja budżetowa będzie pozwalała, to wycofywanie biletów zdawkowych z obiegu odbywać się będzie w szybszym tempie.

Położenie na rynku pieniężnym poprawiło się. Nastąpiło duże rozszerzenie obiegu pieniężnego w konsekwencji zwiększonej zdolności emisyjnej Banku Polskiego dzięki napływowi walut z transakcji handlowych z zagranicą. Nacisk kredytowy złagodził wskutek zwiększenia się wkładów w bankach i rozszerzenia wobec tego środków do zaspakajania potrzeb kredytowych. Ostatnie rozporządzenie dane o wysokości wkładów w instytucjach kredytowych przedstawiają się w sposób następujący w milionach złotych:

	31. V.	30. VI.	31. VII.	31. VIII.	31. IX.	31. X.	30. XI.
Bank Gospodarstwa Krajowego . .	77,3	75,6	87,7	90,6	98,8	103,6	.
30 banków związkowych:							
terminowe	51,7	53,5	57,9	59,8	63,6	.	.
bezterminowe.	143,5	147,6	161,5	182,3	191,0	.	.
Pocztowa Kasa Oszczędności:							
oszczędnościowe	14,9	15,9	17,6	19,2	20,7	20,8	21,7
czekowe	50,0	57,5	50,8	60,5	74,0	77,0	79,0
115 kas oszczędności	35,1	37,7	40,8	43,3	45,5	.	.
79 spółdzielni kredytowych	5,6	5,7	6,5	6,8	7,2	.	.

W odpowiednim stosunku wzrosły również sumy udzielonych kredytów, dzięki czemu zmniejszyła się drożyzna kredytu.

Dzięki większej płynności na rynku pieniężnym Bank Polski mógł przystąpić do obniżenia stopy dyskontowej od 7 lipca z 12 do 10%, a od 13 grudnia do 9 $\frac{1}{2}$ %, a rząd do obniżenia stopy od kredytów prywatnych zrazu do 18%, we wrześniu do 16%, ostatnio do 15%, tak, że rozpiętość między stopą oficjalną a prywatną wynosi współcześnie 5 $\frac{1}{2}$ %, gdy do lipca r. b. wynosiła 12%. Wysokość stopy przy pożyczkach udzielanych przez pokątnych dyskonterów utrzymuje się na poziomie 2 — 3% miesięcznie, zdradzając pewną drobną tendencję zniżkową.

Obieg pieniężny, kredyt dyskontowy i pokrycie kruszcowe biletów Banku Polskiego.

(W milionach złotych).

D A T A	Ogółem środków obiegowych ¹⁾	Środki obiegowe w złotych				Portfel wekslowy i pożyczki	Pokrycie kruszc: zło- to i dewizy	Stosunek % pokr. kruszc. biletów B. P.
		Bilety B. P.	Srebro	Bilon	Bilety zdawk.			
31. I. 1926.	781,0	362,0	89,3	60,8	268,9	314,8	131,0	39,25
28. II. "	791,7	376,9	88,4	55,1	271,3	323,1	130,2	36,68
31. III. "	815,2	389,4	88,0	53,4	284,5	330,8	121,7	32,68
30. IV. "	828,7	392,9	87,4	52,4	296,0	332,8	124,1	33,27
31. V. "	855,2	413,0	86,0	52,2	304,1	332,2	126,6	32,25
30. VI. "	907,8	448,0	87,6	53,4	318,7	331,2	144,3	33,72
31. VII. "	980,8	511,2	90,9	57,3	321,4	337,6	179,2	36,19
31. VIII. "	1.007,3	560,2	89,0	51,0	307,0	333,8	220,6	40,37
30. IX. "	1.008,2	581,4	88,1	49,5	289,1	343,6	223,4	40,55
31. X. "	1.036,3	585,2	91,0	53,6	306,5	352,2	225,8	39,75
30. XI. "	983,7	557,6	89,2	50,3	286,2	335,7	242,9	45,44

¹⁾ Różnice wynikają z zaokrąglenia.

Urzędowa stopa dyskontowa w poszczególnych państwach.

PAŃSTWA	R o k 1 9 2 6			Data ostatniej zmiany
	Październik	Listopad	Grudzień	
Holandja	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	2. 10. 1925.
Szwajcaria	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	22. 10. 1925.
St. Zjednoczone	4	4	4	13. 8. 1926.
Szwecja	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	8. 10. 1925.
Norwegja.	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	27. 10. 1926.
Anglja.	5	5	5	3. 12. 1925.
Hiszpanja	5	5	5	23. 3. 1923.
Indje	5	5	5	21. 5. 1926.
Danja	5	5	5	24. 6. 1926.
W. M. Gdańsk.	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	29. 7. 1926.
Czechosłowacja	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	5$\frac{1}{2}$ 5	8. 3. 1927 Wiad. 52 15/11 26. 10. 1926.
Jugosławja	6	6	6	23. 6. 1922.
Rumunja	6	6	6	4. 9. 1920.
Niemcy	6	6	6 5	11. 7. 1927 Wiad. 32 15/11 6. 7. 1926.
Węgry	6	6	6	26. 8. 1926.
Japonja	6,57	6,57	6,57	6. 10. 1926.
Litwa	7	7	7	10. 2. 1925.
Łotwa	7	7	7	1. 7. 1925.
Włochy	7	7	7	18. 6. 1925.
Belgja	7	7	7 6%	9. 11. 1927 Wiad. 32 15/11 23. 4. 1926.
Austria	7	7	7 6%	4. 11. 1927 Wiad. 32 15/11 7. 8. 1926.
Francja	7 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	7$\frac{1}{2}$ 5 $\frac{1}{2}$	3. 11. 1927 Wiad. 32 15/11 31. 7. 1926.
Finlandja.	7 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	29. 10. 1925.
Portugalja	8	8	8	29. 7. 1926.
Polska.	10	10	9$\frac{1}{2}$ 9%	14. 10. 1927 Wiad. 32 15/11 13. 12. 1926.
Grecja.	10	10	10	11. 11. 1927 Wiad. 32 15/11 1. 8. 1925.
Bułgarja	10	10	10	16. 8. 1924.
Rosja	10	10	10	1. 7. 1922.

BILANSE BANKÓW EMISYJNYCH.

(W milionach jednostek monetarnych).

BANKI	Polka Złoty	Różnica z bilans. z d. 20/X	St. Zjedn. §	Różnica z bilans. z d. 1/X	Anglia £	Różnica z bilans. z d. 14/X	Niemcy M.	Różnica z bilans. z d. 15/X	Francja Fr. fr.	Różnica z bilans. z d. 14/X	Belgia ¹⁾ Fr. belg.	Różnica z bilans. z d. 14/X	Włochy Litów	Różnica z bilans. z d. 10/X	Holandja Guld.	Różnica z bilans. z d. 18/X	Szwajcaria Fr. szw.	Różnica z bilans. z d. 15/X
Złoto	136	—	2.830	+ 23	151	— 2	1.755	+ 102	5.549	—	3.101	+ 2.828	1.140	+ 3	418	— 1	443	+ 6
Waluty i dewizy	138	+ 35	—	—	—	—	418	— 28	81	+ 5	2.138	+ 2.108	1.201	+ 493	181	— 13	17	— 2
Dyskonto . . .	306	— 12	628	— 89	70	— 1	1.287	— 6	5.101	+ 77	2.367	+ 727	5.266	— 746	63	— 25	328	+ 16
Obieg.	558	+ 5	1.774	+ 58	140	+ 1	3.374	+ 402	53.332	— 2.100	8.844	— 677	18.387	+ 414	846	+ 5	807	+ 29
Obce fundusze.	88	— 42	2.235	— 95	118	+ 14	528	— 210	4.805	+ 1.857	915	+ 571	2.735	+ 535	22	— 16	98	— 8
Stopa dyskont.	10%		4%		5%		6%		7 1/2%		7%		7%		3 1/2%		3 1/2%	
Kred. na rzecz Państwa. . .	25	— 25	—	—	11	—	—	—	38.700	+ 400	202	— 171	4.229	— 2.500	10	+ 9	—	—
Pap. państwow.	—	—	300	— 2	42	+ 6	—	—	5.535	+ 47	2.000	— 4.705	—	—	—	—	—	—
Data bilansu .	30/XI		24/XI		1/XII		30/XI		2/XII		2/XII		10/XI		6/XII		30/XI	
BANKI	Szwecja Kor. szw.	Różnica z bilans. z d. 20/X	Dania Kor. d.	Różnica z bilans. z d. 30/X	Norwegia Kor. nor.	Różnica z bilans. z d. 15/X	Austria Szyl.	Różnica z bilans. z d. 20/X	Węgry Pengő	Różnica z bilans. z d. 15/X	Czechosłowacja Kor. cz.	Różnica z bilans. z d. 15/X	Jugosławia Dyn.	Różnica z bilans. z d. 30/X	Finia M. fin.	Różnica z bilans. z d. 8/X	Lotwa Latów	Różnica z bilans. z d. 20/X
Złoto	225	— 1	209	—	147	—	48	+ 1	169	—	1.034	+ 7	85	+ 3	328	— 1	24	—
Waluty i dewizy	191	— 6	25	— 1	64	— 3	480	+ 3	117	+ 30	1.789	+ 238	361	+ 41	1.041	— 11	28	— 5
Dyskonto . . .	213	— 71	101	+ 14	472	+ 50	86	—	193	+ 22	162	+ 31	1.186	— 99	514	+ 25	71	+ 1
Obieg.	477	— 76	378	+ 1	322	— 1	873	+ 55	447	+ 31	7.442	+ 439	5.895	+ 176	1.258	— 88	30	— 1
Obce fundusze.	62	— 7	27	— 5	279	+ 20	46	— 36	—	—	1.247	— 82	609	— 19	119	+ 18	54	— 2
Stopa dyskont.	4 1/2%		5%		4 1/2%	— 1/2%	7%		6%		5 1/2%	— 1 1/2%	6%		7 1/2%		7%	
Kred. na rzecz Państwa . . .	—	—	—	—	—	—	178	—	144	— 6	5.462	— 54	2.000	—	24	—	—	—
Pap. państwow.	45	— 1	—	—	30	+ 2	—	—	—	—	—	—	963	—	130	—	—	—
Data bilansu .	27/XI		30/XI		7/XII		30/XI		30/XI		30/XI		30/XI		23/XI		8/XII	

) Znaczący wzrost zapasów złota i dewiz spowodowany został głównie przewalutowaniem dawnych zapasów w związku z reformą finansową.